

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TR- ỜNG ĐẠI HỌC S- PHẠM
=====📖=====

NGUYỄN THỊ THU H- ỜNG

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HỌC THỰC HÀNH NGHỀ
Ở TR- ỜNG TRUNG CẤP NGHỀ HÀ GIANG**

CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ GIÁO DỤC

M□ S□ : 60 14 05

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: PGS. TS: PHẠM HỒNG QUANG

THÁI NGUYÊN - 2010

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc tới Phó Giáo sư - Tiến sĩ Phạm Hồng Quang, trường Đại học sư phạm - Đại học Thái Nguyên, đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo và giúp đỡ tác giả hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn Hội đồng khoa học, các thầy giáo, cô giáo Khoa Tâm lý giáo dục, Khoa đào tạo sau đại học thuộc trường Đại học sư phạm - Đại học Thái Nguyên. Các thầy cô giáo đã trực tiếp giảng dạy và tham gia quản lý tôi trong quá trình học tập và làm luận văn tốt nghiệp.

Xin cảm ơn Ban giám hiệu, cán bộ, giáo viên, công nhân viên và học sinh trường Trung cấp nghề Hà Giang cùng gia đình, bạn bè đã giúp đỡ, động viên, tạo mọi điều kiện tốt nhất và đóng góp những ý kiến quý báu cho tác giả trong quá trình học tập và thực hiện luận văn tốt nghiệp.

Luận văn không tránh khỏi những sai sót, kính mong nhận được sự quan tâm chỉ dẫn của các thầy giáo, cô giáo, các bạn đồng nghiệp để kết quả nghiên cứu được hoàn chỉnh hơn.

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2010

Nguyễn Thị Thu Hương

MỤC LỤC

Lời cảm ơn

Mục lục

Danh mục các chữ viết tắt

Danh mục sơ đồ, bảng biểu

MỞ ĐẦU

Lý do chọn đề tài.....	1
Mục đích nghiên cứu.....	3
Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	3
Giả thuyết khoa học.....	3
Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
Phạm vi nghiên cứu.....	3
Phương pháp nghiên cứu.....	4

Chương I: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ HỌC THỰC HÀNH NGHỀ VÀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HỌC THỰC HÀNH NGHỀ

1.1 Lịch sử vấn đề nghiên cứu	5
1.2. Những vấn đề lý luận về hoạt động học THN	8
1.3. Những vấn đề lý luận về quản lý hoạt động học THN.....	18

Chương II: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HỌC THỰC HÀNH NGHỀ Ở TRƯỜNG TRUNG CẤP NGHỀ HÀ GIANG

2.1. Khái quát về trường Trung cấp nghề Hà Giang	31
2.2. Thực trạng học THN ở trường Trung cấp nghề Hà Giang	33
2.3. Thực trạng công tác quản lý hoạt động học THN ở trường Trung cấp nghề Hà Giang.....	40

Chương III: CÁC BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HỌC THỰC HÀNH NGHỀ Ở TRƯỜNG TRUNG CẤP NGHỀ HÀ GIANG

3.1. Định hướng phát triển và nguyên tắc đề xuất các biện pháp quản lý	61
3.2. Các biện pháp quản lý hoạt động học THN	62

* Biện pháp 1: Giáo dục động cơ học THN cho học sinh gắn liền với

nội quy, quy chế thực hành nghề.....	62
* Biện pháp 2: Phát triển nội dung chương trình đào tạo thực hành nghề phù hợp với thực tiễn	65
* Biện pháp 3: Tăng cường quản lý đổi mới phương pháp dạy thực hành nghề của giáo viên	67
* Biện pháp 4: Tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị và liên kết với các cơ sở sản xuất	71
* Biện pháp 5: Đổi mới công tác kiểm tra đánh giá hoạt động học thực hành nghề	76
* Mối quan hệ giữa các biện pháp	79
3.3. Khảo nghiệm các biện pháp quản lý.....	81
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	85
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC
CÁC TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

CBQL	Cán bộ quản lý
CSSX	Cơ sở sản xuất
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
NXB GD	Nhà xuất bản giáo dục
QLGD	Quản lý giáo dục
QLHS	Quản lý học sinh
SL	Số lượng
TB	Trung bình
TBXH	Thương binh xã hội
TH	Thực hành
THN	Thực hành nghề
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông

DANH MỤC SƠ ĐỒ, BẢNG BIỂU

Sơ đồ 1. Các chức năng và thông tin trong quản lý

Bảng 2.1. Nhận thức của học sinh về vai trò, ý nghĩa của học thực hành nghề

Bảng 2.2. Việc lập kế hoạch và thực hiện kế hoạch học thực hành nghề của HS

Bảng 2.3. Thời gian dành cho hoạt động học thực hành nghề của học sinh

Bảng 2.4. Nội dung học thực hành nghề

Bảng 2.5. Phương pháp học thực hành nghề của học sinh

Bảng 2.6. Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên nhà trường về vai trò, ý nghĩa quản lý hoạt động học thực hành nghề

Bảng 2.7. Các biện pháp quản lý xây dựng, bồi dưỡng động cơ học thực hành nghề cho học sinh

Bảng 2.8. Đánh giá của giáo viên, học sinh về chương trình học

Bảng 2.9. Đánh giá của giáo viên, học sinh về nội dung các môn học thực hành nghề của ngành học

Bảng 2.10. Đánh giá của giáo viên, học sinh về việc hướng dẫn học sinh thực hiện nội dung học thực hành nghề.

Bảng 2.11. Các biện pháp quản lý hướng dẫn học sinh xây dựng, thực hiện kế hoạch học thực hành nghề

Bảng 2.12. Đánh giá của thực hành nghề, giáo viên về mức độ cần thiết của việc bồi dưỡng phương pháp giảng dạy, chuyên môn cho giáo viên

Bảng 2.13. Các biện pháp quản lý hướng dẫn học sinh phương pháp học thực hành nghề

Bảng 2.14. Mức độ đầu tư thời gian cho việc kiểm tra hoạt động học thực hành nghề của cán bộ quản lý

Bảng 2.15. Nhận xét của giáo viên, học sinh về mức độ ưu tiên các cách thức cho điểm, đánh giá trong quá trình học thực hành nghề

Bảng 2.16. Thực trạng quản lý kiểm tra đánh giá kết quả hoạt động học thực hành nghề của học sinh

Bảng 2.17. Thực trạng quản lý cơ sở vật chất, đảm bảo trang thiết bị, vật tư thực hành phục vụ cho hoạt động học thực hành nghề

Bảng 2.18. Các biện pháp tổ chức quản lý hoạt động học thực hành nghề hiện nay.

Bảng 2.19. Các biện pháp chỉ đạo quản lý hoạt động học thực hành nghề.

Bảng 2.20. Các biện pháp cán bộ quản lý, giáo viên đã tiến hành quản lý hoạt động học thực hành nghề

Bảng 2.21. Đánh giá của cán bộ quản lý, giáo viên về thực trạng hoạt động học thực hành nghề.

Bảng 2.22. Kết quả học tập của học sinh

Bảng 3. Mức độ cần thiết và tính khả thi của các biện pháp quản lý

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trước những đòi hỏi bức bách của thời đại và thực tiễn của nước ta trong tiến trình đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, Đảng ta chủ trương và nhấn mạnh việc phát huy cao độ nội lực đồng thời tranh thủ nguồn lực bên ngoài, chủ động hội nhập kinh tế quốc tế để phát triển nhanh, bền vững đất nước. Nguồn lực con người hay nguồn nhân lực với ý nghĩa như một yếu tố cơ bản của nội lực kinh tế, xã hội sẽ đóng vai trò quyết định trong việc thực hiện mục tiêu phát triển đó. Nguồn nhân lực đó chỉ có thể phát triển đầy đủ, có hệ thống và bền vững thông qua các tác động của hoạt động giáo dục - đào tạo, trong đó dạy nghề là một bộ phận rất quan trọng.

Hiện nay nguồn nhân lực của nước ta tập trung chủ yếu ở lĩnh vực lao động thủ công, lao động thô sơ, còn lĩnh vực lao động có kỹ thuật, có tay nghề, công nghệ cao còn hạn chế, chưa đáp ứng được yêu cầu kinh tế - xã hội. Chất lượng đào tạo phụ thuộc hoạt động dạy - học trong đó hoạt động học của HS có vai trò rất quan trọng vì chỉ khi trò tích cực chủ động tiến hành hoạt động nhận thức dưới sự tổ chức điều khiển của GV thì hoạt động dạy học mới đảm bảo được mục đích của nó.

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX của Đảng đã khẳng định: *“Đổi mới phương pháp dạy học, phát huy tư duy sáng tạo và năng lực tự đào tạo của người học, coi trọng thực hành, thực nghiệm, ngoại khóa, làm chủ kiến thức, tránh nhồi nhét, học vẹt, học chay”*. Trường đào tạo nghề là một bộ phận quan trọng cấu thành hệ thống đào tạo nguồn nhân lực có năng lực THN tương xứng với trình độ đào tạo, có đạo đức, lương tâm nghề nghiệp, ý thức kỷ luật, tác phong công nghiệp và sức khỏe. Do đó hoạt động học THN ở trường đào tạo nghề đóng vai trò quyết định vì chỉ có thông qua hoạt động này mới giúp người học kết nối được lý thuyết đã được học với thực tiễn sản xuất. Qua hoạt động học THN hình thành, phát triển kỹ năng, hình thành kỹ xảo và thái độ nghề nghiệp ở người học.

Là một trường trong hệ thống đào tạo nghề, Trường Trung cấp nghề Hà Giang được giao nhiệm vụ bồi dưỡng, đào tạo mới và đào tạo lại nguồn nhân lực

cho tỉnh nhà với các ngành nghề có trình độ sơ cấp nghề, trung cấp nghề. Đối tượng đào tạo của trường 80 - 90% các em học sinh là người dân tộc thiểu số, sống tại các xã có điều kiện kinh tế khó khăn của tỉnh Hà Giang. Công tác đào tạo của trường là trang bị cho học sinh năng lực nghề nghiệp, rèn luyện tính tự giác, ý thức chấp hành nội quy, kỷ luật để có khả năng đáp ứng được nhu cầu xã hội, thích ứng nhanh với mọi biến đổi của môi trường.

Trong thực tế trình độ tay nghề của HS sau khi tốt nghiệp chưa thực sự đạt như mong muốn. Học sinh thiếu kỹ năng thực hành nghề nghiệp, lúng túng khi áp dụng lý thuyết vào thực tiễn. Nhiều HS tuy nắm vững lý thuyết nhưng khả năng TH hạn chế, không biết áp dụng những kiến thức đã học vào công việc. Mặc dù hoạt động học THN của HS chiếm khoảng 65 - 70% thời lượng trong chương trình đào tạo nghề. Vì vậy thực hiện theo phương châm “Học đi đôi với hành, giáo dục kết hợp với lao động sản xuất, nhà trường gắn với xã hội”, năng lực THN của học sinh vừa là yêu cầu, vừa là điều kiện để nâng cao chất lượng đào tạo. Học THN là hoạt động học tập không thể thiếu được của mọi học sinh đang học tập tại trường đào tạo nghề. Tổ chức hoạt động học THN một cách hợp lý, khoa học, có chất lượng, hiệu quả là trách nhiệm của giáo viên, học sinh và toàn bộ lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường.

Nhận thức rõ tầm quan trọng của học THN, trong những năm qua nhà trường luôn quan tâm đến quản lý hoạt động học THN. Tuy nhiên công tác quản lý đào tạo nghề nói chung đặc biệt là quản lý hoạt động THN nói riêng ở trường Trung cấp nghề Hà Giang còn hạn chế. Nguyên nhân chủ yếu là do chất lượng tuyển đầu vào thấp, học sinh chưa có kỹ năng và phương pháp học khoa học, hợp lý. Trong khi đó, việc đổi mới nội dung chương trình, phương pháp dạy THN của giáo viên còn chậm. Công tác quản lý hoạt động học THN chủ yếu vẫn là quản lý hành chính, chưa thực sự có hình thức tổ chức và biện pháp quản lý phù hợp.

Từ những tồn tại trên, việc tìm ra các biện pháp quản lý để nâng cao chất lượng học THN là nhiệm vụ hết sức cấp thiết đối với trường Trung cấp nghề Hà

Giang trong giai đoạn hiện nay. Do đó chúng tôi chọn đề tài: "*Quản lý hoạt động học thực hành nghề ở trường Trung cấp nghề Hà Giang*".

2. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và thực tiễn về học THN, đề xuất một số biện pháp quản lý hoạt động học THN nhằm góp phần nâng cao chất lượng đào tạo ở trường Trung cấp nghề Hà Giang.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu: Hoạt động dạy THN ở trường Trung cấp nghề Hà Giang.

3.2. Đối tượng nghiên cứu: Các biện pháp quản lý hoạt động học THN ở trường Trung cấp nghề Hà Giang.

4. Giả thuyết khoa học

Chất lượng và hiệu quả quá trình dạy học THN ở trường Trung cấp nghề Hà Giang phụ thuộc vào năng lực của giáo viên, học sinh. Nếu đề xuất được hệ thống các biện pháp quản lý hoạt động học THN phù hợp với điều kiện hiện có của nhà trường thì sẽ góp phần nâng cao trình độ tay nghề của học sinh nói riêng, chất lượng và hiệu quả đào tạo của nhà trường nói chung.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu

5.1. Nghiên cứu cơ sở lý luận của học THN và quản lý hoạt động học THN.

5.2. Khảo sát thực trạng hoạt động học THN, các biện pháp quản lý hoạt động học THN ở trường Trung cấp nghề Hà Giang.

5.3. Phân tích một số nguyên nhân về quản lý hoạt động học THN ở trường Trung cấp nghề Hà Giang và định hướng một số biện pháp để cải thiện thực trạng đó dưới góc nhìn quản lý để góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của trường.

6. Phạm vi nghiên cứu

Do khuôn khổ luận văn thạc sĩ, tác giả chỉ tập trung nghiên cứu cơ sở lý luận và thực tiễn quá trình quản lý hoạt động học THN của học sinh ngành Điện công nghiệp và Công nghệ ô tô ở trường Trung cấp nghề Hà Giang.

7. Phương pháp nghiên cứu